

LUYỆN TỪ VÀ CÂU

CHỦ NGỮ TRONG CÂU KỂ *AI LÀ GÌ ?*

I – MỤC ĐÍCH , YÊU CẦU

1. HS nắm được ý nghĩa và cấu tạo của CN trong câu kể *Ai là gì ?*.
2. Xác định được CN trong câu kể *Ai là gì ?* ; tạo được câu kể *Ai là gì ?* từ những CN đã cho.

II – ĐỒ DÙNG DẠY – HỌC

– Bốn băng giấy – mỗi băng viết 1 câu kể *Ai là gì ?* trong đoạn thơ, văn (phần Nhận xét). Ba, bốn tờ phiếu viết nội dung 4 câu văn ở BT1 – viết riêng mỗi câu một dòng (phần Luyện tập).

– Bảng lớp viết các VN ở cột B – (BT2, phần Luyện tập) ; 4 mảnh bìa viết các từ ở cột A.

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC

A – KIỂM TRA BÀI CŨ

GV viết lên bảng một vài câu văn hoặc đoạn thơ (viết rời từng câu), mời 2 HS lên bảng tìm câu kể *Ai là gì ?*, xác định VN trong câu.

B – DẠY BÀI MỚI

1. Giới thiệu bài

Trong tiết LTVC trước, các em đã học về VN trong câu kể *Ai là gì ?*. Bài học hôm nay sẽ giúp các em tìm hiểu bộ phận CN của kiểu câu này.

2. Phân Nhận xét

– Một HS đọc nội dung BT. Cả lớp đọc thầm các câu văn, thơ, làm bài vào vở hoặc VBT (nếu có) lần lượt thực hiện từng yêu cầu trong SGK, phát biểu ý kiến :

– *Trong những câu trên, câu nào có dạng Ai là gì ? (Ruộng rẫy là chiến trường / Cuộc cày là vũ khí / Nhà nông là chiến sĩ / Kim Đồng và các bạn anh là những đội viên đầu tiên của Đội ta.)*

– GV dán 4 băng giấy viết 4 câu kể *Ai là gì ?*, mời 4 HS lên bảng gạch dưới bộ phận CN trong mỗi câu.

a)	<i>Ruộng rẫy</i>		<i>là chiến trường</i>
	<i>Cuộc cày</i>		<i>là vũ khí</i>
	<i>Nhà nông</i>		<i>là chiến sĩ</i>
b)	<i>Kim Đồng và các bạn anh</i>		<i>là những đội viên đầu tiên của Đội ta.</i>

Lưu ý : Mỗi câu thơ trong bài (a) coi như một câu (đủ một cụm CV), dù không có dấu chấm câu.

– *Chủ ngữ trong các câu trên do những từ ngữ như thế nào tạo thành ? (Do danh từ – ruộng rẫy, cuộc cày, nhà nông hoặc cụm danh từ – Kim Đồng và các bạn anh – tạo thành).*

3. Phần Ghi nhớ

Ba, bốn HS đọc nội dung cần ghi nhớ trong SGK.

4. Phần Luyện tập

Bài tập 1

– HS đọc yêu cầu của bài, lần lượt thực hiện từng yêu cầu trong SGK : tìm các câu kể *Ai là gì ?*, xác định CN của câu. GV phát phiếu cho một số HS.

– HS phát biểu ý kiến. GV kết luận bằng cách mời những HS làm bài trên phiếu có lời giải đúng, dán bài lên bảng lớp, trình bày kết quả :

CN	
<i>Văn hoá nghệ thuật</i>	<i>cũng là một mặt trận.</i>
<i>Anh chị em</i>	<i>là chiến sĩ trên mặt trận ấy.</i>
<i>Vừa buồn mà lại vừa vui</i>	<i>mới thực là nỗi niềm bông phượng.</i>
<i>Hoa phượng</i>	<i>là hoa học trò.</i>

Lưu ý GV : Trong câu *Vừa buồn mà lại vừa vui mới thực là nỗi niềm bông phượng*, CN do 2 tính từ (buồn, vui) ghép lại với nhau bằng các quan hệ từ tạo thành.

Bài tập 2

– Một HS đọc yêu cầu của BT2 (đọc hết các từ ở cột A mới đến các từ ngữ ở cột B).

– GV : Để làm đúng bài tập, các em cần thử ghép lần lượt từng từ ngữ ở cột A với các từ ngữ ở cột B sao cho tạo ra được những câu kể *Ai là gì ?* thích hợp về nội dung.

– HS suy nghĩ, phát biểu ý kiến. GV chốt lại lời giải đúng bằng cách mời 1 em lên bảng gắn những mảnh bìa (viết các từ ở cột A) ghép với từ ngữ ở cột B, tạo thành câu hoàn chỉnh.

– Hai HS đọc lại kết quả làm bài :

<i>Trẻ em</i>	<i>là tương lai của đất nước.</i>
<i>Cô giáo</i>	<i>là người mẹ thứ hai của em.</i>
<i>Bạn Lan</i>	<i>là người Hà Nội.</i>
<i>Người</i>	<i>là vốn quý nhất.</i>

Bài tập 3

– HS đọc yêu cầu của bài tập. GV gợi ý : Các từ ngữ cho sẵn là CN của câu kể *Ai là gì ?*. Các em hãy tìm các từ ngữ thích hợp đóng vai trò làm VN trong câu. Cần đặt câu hỏi : *là gì ? (là ai ?)* để tìm VN của câu.

– HS suy nghĩ, tiếp nối nhau đặt câu cho CN *Bạn Bích Vân*. GV nhận xét. Tương tự như thế với các CN *Hà Nội, Dân tộc ta*. VD :

Bạn Bích Vân là học sinh giỏi môn Toán của lớp em. / là người Quảng Nam.

Hà Nội là Thủ đô của nước ta. / là một thành phố rất đẹp.

Dân tộc ta là dân tộc anh hùng. / là một dân tộc có nền văn hoá lâu đời.

5. Củng cố, dặn dò

GV nhận xét tiết học. Yêu cầu HS về nhà viết lại vào vở các câu văn vừa đặt ở BT3.